

**IDENTYFIKACJA I OCENA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ
 WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ SPOSOBY ELIMINACJI
 LUB OGRANICZANIA TYCH ZAGROŻEŃ I ICH SKUTKÓW**

I. Zagrożenia wewnętrzne istniejące¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	zamieranie sztucznych drzewostanów będących monokulturami świerkowymi niedostosowanymi do siedliska, a stanowiącymi w Parku ok. 83% powierzchni drzewostanów	usunięcie drzew chorych i obumierających, jeżeli zagrażają one trwałości drzewostanów, z pozostawieniem niezbędnej liczby drzew ze względu na ochronę różnorodności biologicznej; działania wykonane z uwzględnieniem wymogów ochrony siedlisk i gatunków określonych w załącznikach do dyrektywy ptasiej i siedliskowej; zachowanie właściwego stanu zdrowotnego drzewostanów, przez: - wyznaczanie i eliminowanie oraz korowanie drzew opartych przez grzyby (głównie z rodzaju opieńki) i owady (głównie kornik drukarz) zagrażające trwałości drzewostanów; - prowadzenie czynności w zakresie ochrony lasu, w szczególności wykonywanie monitoringu zagrożenia drzewostanów poprzez jesienne poszukiwania larw zasnui świerkowej; - prowadzenie czynności w zakresie ochrony lasu, w szczególności wykonywanie monitoringu zagrożenia drzewostanów poprzez wystawianie pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę; - prowadzenie czynności w zakresie ochrony lasu, w szczególności wykonywanie monitoringu zagrożenia drzewostanów poprzez wykładanie pułapek klasycznych i feromonowych na kornika drukarza
2	niszczenie ekosystemów naskalnych	ograniczenie penetracji ludzkiej, udostępnianie wybranych fragmentów Parku do wspinaczki, pobieranie opłat za korzystanie z walorów przyrodniczych Parku
3	antropogenna erozja gleb na stokach	ograniczenie penetracji ludzkiej, zabudowa przeciwoerozyjna istniejących szlaków
4	niekontrolowana penetracja ludzka całego terenu Parku (niszczenie roślinności w pobliżu szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych, niszczenie runa leśnego)	ukierunkowanie ruchu turystycznego poprzez budowę i konserwację infrastruktury turystycznej, konserwacja szlaków, zgodnie z potrzebą, wymiana słupów i drogowskazów na węzłach komunikacyjnych, konserwacja szlaków rowerowych, konserwacja ścieżek dydaktycznych oraz wykonanie kolejnych, konserwacja wyposażenia miejsc odpoczynku oraz koszenie trawy w miejscach odpoczynku, ustawianie tablic informacyjnych z regulaminem Parku i piktogramów, konserwacja oznakowania granic

		<p>Parku, pobieranie opłat za wstęp na wybrane obszary Parku oraz opłat za korzystanie z walorów przyrodniczych Parku, odświeżanie form skalnych, oraz kontrola właściwego sposobu zbioru jagód i grzybów</p>
5	<p>niezgodność składu gatunkowego siedliska, niewłaściwa struktura przestrzenna i wiekowa drzewostanów</p>	<p>regulowanie składu gatunkowego drzewostanów z uwzględnieniem fazy rozwojowej drzewostanu, typu siedliska oraz typu zbiorowiska roślinnego i możliwych wariantów składu gatunkowego; działania wykonane z uwzględnieniem wymogów ochrony siedlisk i gatunków określonych w załącznikach do dyrektywy ptasiej i siedliskowej; prowadzenie zabiegów pielęgnacyjno-hodowlanych w drzewostanach objętych programem przebudowy i renaturalizacji polegających na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosowaniu różnych rodzajów cięć dla potrzeb przebudowy składu gatunkowego drzewostanów; - odnowianiu drzewostanu pod osłoną, w lukach, na gniazdach oraz w poprawkach i uzupełnieniach; - ochrona odnowień poprzez składanie gałęzi; - wykaszaniu roślinności zielnej w odnowieniach; - pracach szkółkarskich; - zbiorze nasion i szyszek
6	<p>uszkodzenie odnowień i młodników przez zwierzęcą płową</p>	<p>zabezpieczanie drzewostanów przed nadmiernymi uszkodzeniami powodowanymi przez zwierzęcą roślinożerną, przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - regulację liczebności populacji zwierząt roślinożernych do poziomu odpowiadającego pojemności wyżywieniowej siedliska; - zabezpieczanie młodego pokolenia drzew przez grodzenie upraw siatką leśną; - zabezpieczenie młodego pokolenia drzew przez smarowanie drzew środkiem odstraszającym
7	<p>zarastanie ekosystemów traw iasty na skutek sukcesji</p>	<p>koszenie łąk i pastwisk z usuwaniem biomasy lub wypas zwierząt, usuwanie naturalnego odnowienia drzew i krzewów z ekosystemów trawiastych</p>
8	<p>deficyt potencjalnych miejsc lęgowych dla dziuplaków wtórnych (sowy) i popielicowatych</p>	<p>zwiększanie liczby potencjalnych miejsc lęgowych poprzez wywieszanie budek lęgowych, rezygnacja z prac leśnych w strefach ochronnych ptaków</p>
9	<p>zanikanie starych odmian drzew owocowych</p>	<p>wegetatywne rozmnażanie drzew i krzewów owocowych z egzemplarzy rosnących na terenie Parku, pielęgnowanie sadu kolekcyjnego i starych sadów oraz drzew przydomowych</p>
10	<p>zamieranie osobników lub kłopoty z naturalnym odbudowaniem populacji gatunków rzadkich i chronionych: sosny drzewokosej (<i>Pinus x rhaetica</i>), skalnicy zwodniczej (<i>Saxifraga sponhemica</i>), goryczuszki czeskiej (<i>Gentianella bohemica</i>), bagna zwyczajnego (<i>Ledum palustre</i>) i rojownika pospolitego (<i>Jovibarba sobolifera</i>)</p>	<p>zbiór nasion i owoców; rozmnażanie wegetatywne; hodowla sadzonek, w prowadzenie wyhodowanych sadzonek na wybrane stanowiska, monitoring</p>

11	zanieczyszczenie powierzchni ziemi	zbiórka, segregacja i wywóz odpadów stałych, likwidacja zbędnej infrastruktury turystycznej
12	degradacja infrastruktury drogowej przez czynniki abiotyczne i antropogeniczne, utrudniająca dojazd do powierzchni stałych zagrożeń np. pożarów, turystów, którzy ulegli wypadkom i itp.	utrzymanie przejezdności dróg poprzez naprawę zniszczonych odcinków
13	zmiana stosunków wodnych i szaty roślinnej oraz zubożenie siedlisk w wilgotnych spowodowane odwodnieniem ekosystemów starymi rowami melioracyjnymi; zarastanie wysychających mokradeł nalotem świerka; nadmierny odpływ wody	ochrona i odtwarzanie zagrożonych siedlisk hydrogenicznych w Parku poprzez ograniczenie nadmiernego odpływu wody, ograniczenie spływu po zboczach oraz usuwanie nalotów świerkowych

II. Zagrożenia wewnętrzne potencjalne¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	nadmierny ruch pojazdów na drodze do Błędnyc Skał, skutkujący napływem dużej liczby turystów, powodując potencjalne zagrożenie dla przyrody Parku	ograniczanie ruchu pojazdów drogą do Błędnyc Skał poprzez zagospodarowanie edukacyjno-turystyczne obszaru Błędnyc Skał i polany YMCA oraz obiektów powojennych w rejonie Błędnyc Skał
2	koncentracja ruchu turystycznego na Szczelińcu Wielkim i Błędnyc Skałach, powodująca potencjalne zagrożenie dla przyrody Parku	zagospodarowanie edukacyjno-turystyczne obszaru Karłow a
3	naturalne masowe ruchy skał, stanowiące zagrożenie dla ruchu turystycznego	monitorowanie masowych ruchów skał – odczyty szczylnomierzy; wykonywanie działań zabezpieczających w rejonie szlaków turystycznych

III. Zagrożenia zewnętrzne

Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
presja zabudowy terenów obcych w Parku	wykupy gruntów

¹⁾ Zagrożenia uszeregowano od najistotniejszego.

**OPIS SPOSOBÓW OCHRONY CZYNNEJ EKOSYSTEMÓW Z PODANIEM RODZAJU,
ROZMIARU I LOKALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ**

I. Działania ochronne na obszarach ochrony ścisłej

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	budowa, remonty i utrzymanie szlaków i urządzeń turystycznych	naprawa i bieżąca konserwacja infrastruktury turystycznej w tym oznakowań, drogowskazów na węzłach komunikacyjnych; remont lub wymiana tablic edukacyjnych i informacyjnych przy szlakach oraz miejscach odpoczynku, remont lub wymiana szlakowskazów (razem do 5 sztuk); konserwacje i remonty oznakowania oraz wyposażenia szlaków turystycznych (do 7 km); naprawa i bieżąca konserwacja nawierzchni szlaków turystycznych piaskowcem radkowskim (do 7 km)	szlaki turystyczne i obiekty zlokalizowane przy szlakach turystycznych na obszarze Parku
		odnowienie oznakowania szlaków rowerowych (do 5 km)	szlaki rowerowe na obszarze Parku
		przygotowanie szlaków turystycznych do sezonu turystycznego (udroźnianie szlaków przez usuwanie drzew tarasujących szlaki, usuwanie martwych drzew zagrażających turystom poruszającym się po szlakach) – do 7 km – w edług potrzeb	szlaki turystyczne zlokalizowane na obszarze Parku
		bieżące naprawy i konserwacje kładki edukacyjnej „Niknąca Łąka”	pododdział 57b – przebieg po żółtym szlaku turystycznym
		remont stanowisk „Ścieżki Skalnej Rzeźby” – wymiana tablic edukacyjnych (łącznie 14 stanowisk)	oddz. 15, 16, 2 – przebieg po żółtym szlaku turystycznym
2	usunięcie zanieczyszczeń stałych z obszaru Parku	zbiórka i wywóz odpadów stałych w miejscach ich występowania	szlaki turystyczne i miejsca odpoczynku zlokalizowane przy szlakach turystycznych na obszarze Parku
3	oznakowanie granic obszarów objętych ochroną ścisłą	do 10 km	obszar Parku w miejscach występowania

II. Sposoby ochrony czynnej na obszarach ochrony czynnej

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	regulowanie składu gatunkowego drzewostanów z uwzględnieniem fazy rozwojowej drzewostanu, typu siedliska oraz typu zbiorowiska roślinnego i możliwych wariantów składu gatunkowego	do 27 ha	pododdziały: 2i, 6a, 7f,g 12b, 22b, 62d, 63m, 75c, 118d, 12g, 81d, 81i, 45b
2	prowadzenie zabiegów pielęgnacyjno-hodowlanych w drzewostanach objętych programem przebudowy i renaturalizacji, po uwzględnieniu odnowień naturalnych, polegających na:		
	stosowaniu różnych rodzajów cięć dla potrzeb przebudowy składu gatunkowego drzewostanów	do 69 ha	pododdziały: 11h, 12a, 82c, 8a, 82a, 82h, 24b, 45c, 67m, 129g, 129c, 142b, 67g, 68a, 89d, 126f
	przygotowaniu powierzchni do odnowienia drzewostanu, odnowienie drzewostanu poprzez sadzenie drzew pod osłoną, w lukach, na gniazdach oraz w ramach poprawek i uzupełnień oraz poprzez siew	do 43 ha	Obszar Ochronny: Szczeliniec, Czerwona Woda, Bukowina
	ochronie odnowień poprzez składanie gałęzi	według potrzeb	Obszar Ochronny: Szczeliniec, Czerwona Woda, Bukowina
	wykaszaniu roślinności zielonej w odnowieniach	do 60 ha	Obszar Ochronny: Szczeliniec, Czerwona Woda, Bukowina
	pracach szkółkarskich	1,59 ha	pododdziały: 10h, 15b, 25l, 39c, 43o, 51h, 80h, 118r, 143g, 144b
	zbiorze nasion buka i szyszek jodły	do 1000 kg	obszar Parku w miejscach występowania
3	cięcia sanitarne - usuwanie powalonych, złamanych oraz zasiedlonych przez owady drzew pozostawieniem części drzew niezagrażających zdrowotności drzewostanów	3000 ha, w miarę potrzeb i stopnia zagrożenia przez owady	Obszar Ochronny: Szczeliniec, Czerwona Woda, Bukowina
4	zachowanie właściwego stanu zdrowotnego drzewostanów, przez:		

	korowanie części drzew, pozostawionych w ekosystemach do rozpadu, a zasiedlonych przez owady w drzewostanach zagrożonych masowym występowaniem kornika drukarza i gatunków towarzyszących	3000 ha w miarę potrzeb i stopnia rozwoju owadów	Obwód Ochronny: Szczeliniec, Czerwona Woda, Bukowina
	prowadzenie czynności w zakresie ochrony lasu, w szczególności wykonywanie monitoringu zagrożenia drzewostanów poprzez jesienne poszukiwania larw zasnuśw ierkowej	65 prób	Obwód Ochronny: Szczeliniec, Czerwona Woda, Bukowina
	prowadzenie czynności w zakresie ochrony lasu, w szczególności wykonywanie monitoringu zagrożenia drzewostanów poprzez wystawianie pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę	40 sztuk	Obwód Ochronny: Szczeliniec, Czerwona Woda, Bukowina
	prowadzenie czynności w zakresie ochrony lasu, w szczególności wykonywanie monitoringu zagrożenia drzewostanów poprzez wykładanie pułapek klasycznych, feromonowych na kornika drukarza	według potrzeb	Obwód Ochronny: Szczeliniec, Czerwona Woda, Bukowina
5	zabezpieczanie drzewostanów przed nadmiernym uszkodzeniami powodowanymi przez zwierzęta roślinożerne, przez:		
	regulację liczebności populacji zwierząt roślinożernych w celu ograniczenia szkód powstałych przez zgrzykanie jodły i buka w odnowieniach sztucznych wprowadzanych jako przebudowa drzewostanów	jeleń - do 60 sztuk	Obwód Ochronny: Szczeliniec, Czerwona Woda, Bukowina
	zabezpieczanie młodego pokolenia drzew poprzez grodzenie upraw siatką leśną	do 6400 mb	Obwód Ochronny: Szczeliniec, Czerwona Woda, Bukowina
	zabezpieczanie młodego pokolenia drzew poprzez smarowanie drzew środkiem odstraszającym	do 126 ha	Obwód Ochronny: Szczeliniec, Czerwona Woda, Bukowina

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	waloryzacja i zachowanie starych odmian drzew owocowych poprzez pielęgnowanie starych sadów i przydomowych drzew	według potrzeb	pododdziały: 18a,b, 21o, 22j, 99l,n,
2	przeciwdziałanie procesom sukcesyjnym w ekosystemach traw iastych poprzez koszenie łąk,	1 ha	pododdział: 17i

	muraw i pastwisk z usuwaniem biomasy lub ekstensywny wypas zwierząt oraz usuwanie naturalnego odnowienia drzew i krzewów		
--	--	--	--

C. W ekosystemach w odnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	konserwacja urządzeń hydrotechnicznych i przeciwpożarowych	wykaszenie roślinności na grobli na powierzchni 0,024 ha, konserwacja tablic informacyjnych	pododdział: 19l,r
2	ochrona i odtwarzanie zagrożonych siedlisk hydrogenicznym w Parku - ograniczenie nadmiernego odpływu wody poprzez zatykanie rumoszem drzewnym starych rowów melioracyjnych, spowolnienie spływu po zboczach, usuwanie nalotów świerkowych ocieniających mokradła, wykaszanie	powierzchnia objęta projektem do 69 ha	oddziały: 43, 57, 74, 77, 78, 80, 92, 93, 94, 97, 105, 115, 120, 127

D. Inne, w edług specyfikacji Parku

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	budowa, remonty i utrzymanie szlaków i urządzeń turystycznych	naprawa, i bieżąca konserwacja infrastruktury turystycznej, w tym oznakowań, drogowskazów na węzłach komunikacyjnych; budowa wiat turystycznych - 3 sztuki; remont lub wymiana tablic edukacyjnych i informacyjnych przy szlakach oraz miejscach odpoczynku, remont lub wymiana szlakowskazów łącznie do 54 sztuk; konserwacje i remonty oznakowania oraz wyposażenia szlaków turystycznych – do 25 km; remont i wymiana ogrodzeń przy parkingach i polach wypoczynkowych; budowa kładek i pomostów na szlakach turystycznych; naprawa i bieżąca konserwacja nawierzchni szlaków turystycznych (piaskowiec radkowski) do 15 km	szlaki turystyczne i obiekty zlokalizowane przy szlakach turystycznych, polach wypoczynkowych i parkingach na obszarze Parku

	przygotowanie szlaków turystycznych do sezonu turystycznego (udroźnianie szlaków przez usuwanie drzew tarasujących szlaki, usuwanie martwych drzew zagrażających turystom poruszającym się po szlakach) – do 25 km – według potrzeb	szlaki turystyczne zlokalizowane na obszarze Parku
	remonty wyposażenia tras turystycznych na Szczelińcu Wielkim (wymiana balustrad przy schodach na Szczelińcu, wymiana kładek, remont nawierzchni szlaku, remont drobnej infrastruktury turystycznej, remont konstrukcji schodów na Fotelu Pradziada) i Błędnym Skałach (remonty ogrodzeń i kładek, wykonanie ogrodzeń zapobiegających niekontrolowanej penetracji turystycznej w rejonie Błędnym Skał) – razem do 5 km	oddziały: 116, 121, 41
	udostępnienie tarasu widokowego przy schronisku na Szczelińcu Wielkim (wyznaczenie dojścia, wykonanie konstrukcji zabezpieczających)	oddział 41
	bieżące naprawy nawierzchni szlaków rowerowych – do 5 km	szlaki rowerowe na obszarze Parku
	odnowienie oznakowania szlaków rowerowych – do 10 km	szlaki rowerowe na obszarze Parku
	remont stanowisk ścieżki edukacyjnej „Ochrona Ekosystemów w PNGS” – remont wyposażenia (kładki, balustrady, stanowiska edukacyjne (łącznie 12 stanowisk))	oddziały 115, 116, 117, 118, 120, 121
	remont stanowisk „Ścieżki Skalnej Rzeźby” – wymiana tablic edukacyjnych (łącznie 14 stanowisk)	oddziały 2, 4, 19, 42, 41 – przebieg po żółtym szlaku turystycznym
	połączenie szlaku turystycznego biegnącego po polskiej stronie wzdłuż granicy państwa ze szlakiem w Republice Czeskiej	szlak zielony w pododdziale 21b

		<p>wykonanie stanowiska edukacyjnego „Radkowskie Baszty” (ścieżka geologiczna) obejmującego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowanie pod względem merytorycznym i wykonanie tablicy informacyjnej (1 szt.) oraz jej drewnianej obudowy (podkładu) i postawienie (montaż) w terenie, - odśnieżenie form skalnych opisanych na tablicy poprzez podkrzesywanie i przycinanie gałęzi drzew - według bieżących potrzeb, przygotowanie dojścia do stanowiska edukacyjnego od istniejącego szlaku turystycznego (ok. 20 mb) 	pododdziały 29a, b, c
		<p>wykonanie stanowisk edukacyjnych „Białe Ściany” (ścieżka geologiczna) obejmujących:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowanie pod względem merytorycznym i wykonanie tablic informacyjnych (3 sztuki) oraz ich drewnianej obudowy (podkładu) i postawienie (montaż) ich w terenie, - odśnieżenie form skalnych opisanych na tablicach poprzez podkrzesywanie i przycinanie gałęzi drzew – według bieżących potrzeb, przygotowanie dojścia do stanowisk edukacyjnych - w postaci stopni, kładek i platform (razem ok. 120 mb) 	pododdziały: 106d, 97f, 98, 79
		<p>bieżące naprawy i konserwacje kładki edukacyjnej „Niknąca Łąka”</p>	lokalizacja - pododdział 57a – przebieg po żółtym szlaku turystycznym
2	ograniczanie niekontrolowanej penetracji ludzkiej obszaru Parku	<p>przygotowanie, oznakowanie i utrzymanie zimowych szlaków narciarstwa biegowego – do 30 km</p>	zimowe szlaki narciarstwa biegowego na obszarze Parku
		<p>odsłanianie form skalnych oraz punktów widokowych poprzez podkrzesywanie i przycinanie gałęzi drzew na „Skalnych Grzybach”, „Szczelińcu Wielkim” i „Błędnym Skalach” – według bieżących potrzeb</p>	oddziały: 46, 47, 41, 116
3	usuwanie zanieczyszczeń stałych	zbiórka i wywóz odpadów	szlaki turystyczne i

	z obszaru Parku	stałych w miejscach ich występowania	miejsca odpoczynku zlokalizowane przy szlakach turystycznych na obszarze Parku
4	oznakowanie granic Parku	ustawienie tablic Parku – 30 sztuk przy wejściach do Parku oraz koszenie trawy przy tablicach, na powierzchni 18 m ²	Obwód Ochronny: Szczeliniec, Bukowina, Czerwona Woda
5	utrzymanie dróg w właściwym stanie technicznym	do 50 km	na obszarze Parku

III. Sposoby ochrony czynnej na obszarach ochrony krajobrazowej

A. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	przeciwdziałanie procesom sukcesyjnym w ekosystemach traw iastych poprzez koszenie łąk, muraw i pastwisk z usuwaniem biomasy lub ekstensywny wypas zwierząt oraz usuwanie naturalnego odnowienia drzew i krzewów; (ochrona występujących na wskazanych obszarach siedlisk z listy Natura 2000 - kod: 6210, 6230, 6430, 6510, 6520)	do 330 ha	pododdziały: 1a,b, 5a,b,d,f, 6j, 7x,z, 8b,c,d,f,g,m, 9a, 17c,i,k, m,n,o,s,y,z,bx, cx, fx, 18i,n, 19d, 20l,m,n,o,p,s,t,w,x,y,a x,dx,bx,hx,kx,lx, 21a,m,p, 26a, 43n,w, 44b,d,g,h,i,l,o, 49d, 51g, 52i, 61g,i,k, 62m, 67j,o, 70a, 72h,i,m, 78h,i,k,l,o, 79i, 80g, 81a, 100bx,cx, 107d,i,j, m,o,p,r,s, 108c,i, 109f, 112l, 113f,g,p, 121p,s,t, 128w,x,y,ax, 130o,p,r, 131a,b,c, 132i,j, 137d,f, 138b, 139g,j, 141bx,cx,gx,hx, 143d, 146j,r, 151w, ax, cx,
2	waloryzacja i zachowanie starych odmian drzew owocowych poprzez: pielęgnowanie sadu kolekcyjnego; pielęgnowanie starych sadów i przydomowych drzew	2,5 ha według potrzeb	pododdział 152m pododdział 21p

B. Inne, w edług specyfikacji parku

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	budowa, remonty i utrzymanie szlaków oraz urządzeń turystycznych	naprawa, i bieżąca konserwacja infrastruktury turystycznej w tym oznakowań, drogowskazów na węzłach komunikacyjnych; wymiana tablic edukacyjnych i informacyjnych przy szlakach i miejscach odpoczynku, łącznie do 10 sztuk; konserwacja i remonty oznakowania oraz wyposażenia szlaków turystycznych, do 15 kilometrów; konserwacja wyposażenia miejsc odpoczynku oraz koszenie trawy w miejscach odpoczynku, budowa kładek i pomostów na szlakach turystycznych; naprawa i bieżąca konserwacja nawierzchni szlaków turystycznych (piaskownic radkowskich) do 15 km.	szlaki turystyczne i obiekty zlokalizowane przy: szlakach turystycznych, polach wypoczynkowych i parkingach, na obszarze Parku
		przygotowanie szlaków turystycznych do sezonu turystycznego (udrożnianie szlaków przez usuwanie drzew tarasujących szlaki, usuwanie martwych drzew zagrażających turystom poruszającym się po szlakach) – do 5 km – w edług potrzeb	szlaki turystyczne zlokalizowane na obszarze Parku
		odnowienie oznakowania szlaku rowerowego (według potrzeb) – do 10 km	szlaki rowerowe na obszarze Parku
		budowa parkingu i budynków usługowo-turystycznych na Polanie YMCA wraz z mediami	pododdziały: 118r, 133f,g, 136a, 142a
		budowa Strzechy Edukacyjnej w Karłowie wraz z mediami (1 szt.)	pododdział: 81a
		budowa parkingu przy budynku Strzechy Edukacyjnej w Karłowie (1 szt.)	pododdział: 81a
		remont i zagospodarowanie obiektów przejętych od wojska w rejonie Błędnyc Skał	pododdział: 121 f

		bieżące remonty i naprawy wyposażenia i nawierzchni parkingów : Kształna Łąka, YMCA, Wodospady Pośny, Batorówek, Droga nad Urwiskiem, pod Szczelińcem (według potrzeb)	pododdziały: 50f, 133f,g, 35f, 62, 31c, 42g
		koszenie trawy na parkingach i miejscach odpoczynku: Kształna Łąka, YMCA, Wodospady Pośny, Batorówek, Droga nad Urwiskiem, pod Szczelińcem, na powierzchni ok. 1 ha	pododdziały: 50f, 133f,g, 35f, 62, 31c, 42g
		remont i przebudowa obiektu wystawienniczego – Muzeum Żaby	pododdział: 151 t
		wykonanie stanowiska edukacyjnego „Łąki Pasterskie” (ścieżka geologiczna) wraz z wyznaczeniem szlaku dojściowego (ok. 100 m) - opracowanie pod względem merytorycznym i wykonanie tablicy informacyjnej (1 szt.) oraz jej drewnianej obudowy (podkładu) i postawienie (montaż) w terenie, przygotowanie dojścia do stanowiska edukacyjnego od istniejącego szlaku turystycznego (ok. 100 m)	pododdziały 44 d, g, h
		wykonanie stanowiska edukacyjnego „Czerwona Skala” (ścieżka geologiczna) - opracowanie pod względem merytorycznym i wykonanie tablicy informacyjnej (1 szt.) oraz jej drewnianej obudowy (podkładu) i postawienie (montaż) w terenie	pododdział 148 c
		naprawa stanowisk „Ścieżki Skalnej Rzeźby” – wymiana tablic edukacyjnych (łącznie 14 stanowisk)	pododdziały 17, 17A, 20A, 157A, 41A – przebieg po żółtym szlaku turystycznym
		bieżąca naprawa wyposażenia ścieżki edukacyjnej „Płazy” (7 stanowisk oraz ławki, mostki i wiata), wykaszanie roślinności na grobli na powierzchni 0,10 ha; naprawa mniszka na zbiorniku w odnym	pododdziały: 151 t, y, w, z, x, ax, bx, cx,
2	ograniczanie niekontrolowanej penetracji ludzkiej obszaru Parku	przygotowanie, oznakowanie i utrzymanie zimowych szlaków narciarstwa biegowego – do	zimowe szlaki narciarstwa biegowego, na

		5km	obszarze Parku
3	usuw anie zanieczyszczeń stałych z obszaru Parku	zbiórka i wyw óz odpadów stałych w miejscach ich występowania	szlaki turystyczne i miejsca odpoczynku zlokalizow ane przy szlakach turystycznych

¹⁾ Podział na oddziały oznaczone liczbą oraz obwody ochronne podano zgodnie z mapą przeglądową Parku Narodowego Gór Stołowych, w skali 1:15 000 według stanu na 1.01.2010 r.

Podział na pododdziały oznaczone literą oraz obszary objęte ochroną częściową przyjęto zgodnie z mapą obszarów ochronnych Parku Narodowego Gór Stołowych, w skali 1:15 000, według stanu na 1.01.2010 r.

Mapy znajdują się w siedzibie Parku Narodowego Gór Stołowych w miejscowości Kudowa-Zdrój.

OPIS SPOSOBÓW CZYNNEJ OCHRONY GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT

I. Działania ochronne na obszarach ochrony ścisłej

A. Ochrona czynna gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	skalnica zw odnicza (<i>Saxifraga sponhemica</i>) (gatunek ujęty w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin; kat. EN i Czerwonej Liście; kat. E)	ocena stanu populacji w rejonie Rogowej Kopy, na powierzchni 0,5 ha (jedyny stanowisko w kraju)	coroczny monitoring liczebności i struktury populacji
2	gatunki roślin cennych: turzyca skąpokwiatowa (<i>Carex pauciflora</i>), bagno zwyczajne (<i>Ledum palustre</i>), modrzewnica zwyczajna (<i>Andromeda polifolia</i>), nasieźrzytał pospolity (<i>Ophioglossum vulgatum</i>)	uaktualnienie miejsc występowania celem objęcia stanowisk szczególną ochroną	monitoring miejsc występowania i liczebności stanowisk oraz wzmożony dozór terenu w celu zabezpieczenia istniejących populacji
3	siedliska przyrodnicze określone w załączniku I do dyrektywy Siedliskowej: 9110, 9130, 91E0, 8210, 7140, 9180, 91D0, 9410	nadzór stanu ich zachowania	monitoring stanu, kierunków i dynamiki przemian

B. Ochrona czynna gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunków	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	gatunki ptaków określone w załączniku I do dyrektywy Ptasiej; w szczególności: sokół wędrowny (<i>Falco peregrinus</i>), jarząbek (<i>Bonasa bonasia</i>), puchacz (<i>Bubo bubo</i>), sóweczka (<i>Glaucidium passerinum</i>), w łochatka (<i>Aegolius funereus</i>), bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>) oraz gatunki zwierząt określone w załączniku II do dyrektywy Siedliskowej	rozpoznanie w terenie celem objęcia ochroną miejsc ich występowania i rozrodu	monitoring miejsc występowania, liczebności i parametrów rozrodczych poszczególnych gatunków, ograniczanie dostępu do miejsc rozrodu lub w ich bezpośrednie sąsiedztwo, wzmożony dozór terenu w celu ograniczenia płoszenia zwierząt, obrączkowanie
2	popielicowate	rozpoznanie w terenie celem objęcia ochroną miejsc ich występowania i rozrodu, inwentaryzacja składu gatunkowego	monitoring miejsc występowania, inwentaryzacja poprzez prowadzenie odłowów - oznakowanie numeryczne, pobranie włosów i uwalnianie
3	nietoperze	rozpoznanie w terenie	monitoring miejsc

		celem objęcia ochroną miejsc ich występowania; zarówno schronień zimowych i letnich (w tym miejsc rozrodu)	występowania i liczebności poszczególnych gatunków, ograniczanie dostępu do miejsc rozrodu lub w ich bezpośrednie sąsiedztwo, wzmożony dozór terenu w celu ograniczenia płoszenia zwierząt.
--	--	--	---

II. Sposoby ochrony czynnej na obszarach ochrony czynnej

A. Ochrona czynna gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunków	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	ochrona rodzimych gatunków roślin przed wypieraniem przez gatunki inwazyjne obcego pochodzenia	monitoring obszarów ochrony czynnej w zakresie występowania inwazyjnych gatunków roślin takich jak: rdestowiec ostrokończysty (<i>Reynoutria japonica</i>), rdestowiec sachaliński (<i>Reynoutria sachalinensis</i>), rdestowiec pośredni (<i>Reynoutria x bohemica</i>), barszcz Sosnowskiego (<i>Heracleum sosnowskyi</i>), barszcz Mantegazziego (<i>Heracleum mantegazzianum</i>), niecierpek gruczołowaty (<i>Impatiens glandulifera</i>)	w przypadku stwierdzenia inwazyjnych gatunków roślin ich koszenie, wykopywanie i wywiezienie poza granice Parku lub zniszczenie
2	gatunki roślin cennych (rzadkie i chronione): widlak jałowcowaty (<i>Lycopodium annotinum</i>), widlak goździsty (<i>Lycopodium clavatum</i>), widlak wroniec (<i>Huperzia selago</i>), zanokcica zielona (<i>Asplenium viride</i>), zanokcica północna (<i>Asplenium septentrionale</i>), podrzeń żebrowiec (<i>Blechnum spicant</i>), paprotnik kolczysty (<i>Polystichum aculeatum</i>), turzyca skąpokwiatowa (<i>Carex parvifolia</i>), turzyca zwisła (<i>Carex pendula</i>), dzwonek szerokolistny (<i>Campanula latifolia</i>), gruszyca jednokwiatowa (<i>Moneses uniflora</i>), kukulka Fuchsa (<i>Dactylorhiza fuchsii</i>), gnieźnik leśny (<i>Neotia nidus-avis</i>), kruszczyk szerokolistny	uaktualnienie miejsc występowania celem objęcia stanowisk szczególną ochroną	monitoring miejsc występowania i liczebności stanowisk oraz wzmożony dozór terenu w celu zabezpieczenia istniejących populacji

	(<i>Epipactis helleborine</i>), pełnik europejski (<i>Trollius europaeus</i>), orlik pospolity (<i>Aquilegia vulgaris</i>), przylaszczka pospolita (<i>Hepatica nobilis</i>), zimowit jesienny (<i>Colchicum autumnale</i>), śnieżyca wiosenna (<i>Leucojum vernum</i>), liczydło górskie (<i>Streptopus amplexifolius</i>), lilia złotogłów (<i>Lilium martagon</i>), ciemniżyca zielona (<i>Varatrum lobelianum</i>), czosnek niedźwiedzi (<i>Allium ursinum</i>), goryczuszka orzęsiona (<i>Gentianella ciliata</i>), bażyna czarna (<i>Empetrum nigrum</i>), welnianka pochwowata (<i>Eriophorum vaginatum</i>), parzydło leśne (<i>Aruncus sylvestris</i>), wawrzynek wilczełyko (<i>Daphne mezereum</i>)		
3	rojownik pospolity (<i>Jovibarba sobolifera</i>)	monitoring populacji; działania z mierzające do powiększenia liczebności populacji i stanowisk	rozmnażanie w egotatywnie kilku osobników (5), następnie w prowadzenie na nowe stanowisko (odział 95)
4	bagno zwyczajne (<i>Ledum palustre</i>),	monitoring populacji; działania z mierzające do powiększenia liczebności populacji i stanowisk	zbiór i wysiew nasion z około 4 osobników
5	sosna drzewokosa (<i>Pinus x rhaetica</i>),	monitoring populacji; działania z mierzające do powiększenia liczebności populacji i stanowisk	zbiór szyszek z około 50 osobników i wysiew nasion
6	siedliska przyrodnicze określone w załączniku I do dyrektywy Siedliskowej: 9110, 9130, 91E0, 7140, 6430, 6510, 7110, 9180, 91D0, 9410	nadzór stanu ich zachowania, przeciwdziałanie procesom sukcesyjnym w ekosystemach traw iastych	monitoring stanu, kierunków i dynamiki przemian oraz koszenie lub ekstensywne wypas zbiorowisk łąkowych

B. Ochrona czynna gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunków	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	gatunki ptaków określone w załączniku I do dyrektywy Ptasiej, w szczególności: puchacz (<i>Bubo Bubo</i>), sóweczka (<i>Glaucidium passerinum</i>), włośnica (<i>Aegolius funereus</i>), bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>) oraz gatunki zwierząt określone w	rozpoznanie w terenie celem objęcia ochroną miejsc ich występowania i rozrodu	monitoring miejsc występowania, liczebności i parametrów rozrodczych poszczególnych gatunków, ograniczanie dostępu do miejsc rozrodu lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie, wzmożony dozór terenu w celu ograniczenia płoszenia

	załączniku II do dyrektywy Siedliskowej		zwierząt, obrączkowanie, czyszczenie gniazd
2	sowy - włochatka (<i>Aegolius funereus</i>)	zwiększenie ilości potencjalnych miejsc lęgowych	wieszanie budek lęgowych (5 sztuk) po rozpoznaniu miejsc występowania
3	popielicowate	rozpoznanie w terenie celem objęcia ochroną miejsc ich występowania i rozrodu, inwentaryzacja składu gatunkowego, zwiększenie ilości potencjalnych miejsc rozrodczych	monitoring miejsc występowania, wieszanie budek przeznaczonych dla popielicowatych na terenie całego Parku, ich kontrole i czyszczenie; inwentaryzacja poprzez prowadzenie odłowów - oznakowanie numeryczne, pobranie włosów i uwalnianie
4	nietoperze	rozpoznanie w terenie celem objęcia ochroną miejsc ich występowania; zarówno schronień zimowych i letnich (w tym miejsc rozrodu)	monitoring miejsc występowania i liczebności poszczególnych gatunków, ograniczanie dostępu do miejsc rozrodu lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie, wzmożony dozór terenu w celu ograniczenia płoszenia zwierząt
		zwiększenie ilości potencjalnych schronień letnich (w tym miejsc rozrodu)	wieszanie budek (8 sztuk) dla nietoperzy w drzewostanach Parku

III. Sposoby ochrony czynnej na obszarach ochrony krajobrazowej

A. Ochrona czynna gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunków	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	ochrona rodzimych gatunków roślin przed wypieraniem przez gatunki inwazyjne obcego pochodzenia	monitoring obszarów ochrony krajobrazowej w zakresie występowania inwazyjnych gatunków roślin takich jak: rdestowiec ostrokończysty (<i>Reynoutria japonica</i>), rdestowiec sachaliński (<i>Reynoutria sachalinensis</i>), rdestowiec pośredni (<i>Reynoutria x Bohemia</i>), barszcz Sosnowskiego (<i>Heracleum sosnowskyi</i>), barszcz Mantegazziego (<i>Heracleum mantegazzianum</i>), niecierpek gruczołowaty (<i>Impatiens glandulifera</i>)	w przypadku stwierdzenia inwazyjnych gatunków roślin ich koszenie, wykopywanie i wywiezienie poza granice Parku lub zniszczenie

2	goryczuszka czeska (<i>Gentianella bohemica</i>) (gatunek priorytetowy określony w załączniku II do dyrektywy Siedliskowej)	monitoring populacji; działania zmierzające do powiększenia liczebności populacji	w okresie dojrzewania nasion ręczne wżruszenie niewielkich fragmentów gleby w pobliżu osobników gatunku, w celu zwiększenia możliwości rozprzestrzeniania
3	gatunki roślin cennych (rzadkie i chronione): arnika górską (<i>Arnica montana</i>), zerwa kulista (<i>Phyteuma orbiculare</i>), pełnik europejski (<i>Trollius europaeus</i>), orlik pospolity (<i>Aquilegia vulgaris</i>), koniczyna kasztanowata (<i>Trifolium spadiceum</i>), zimowit jesienny (<i>Colchicum autumnale</i>), śnieżyca wiosenna (<i>Leucojum vernum</i>), lilia bulwkowata (<i>Lilium bulbiferum</i>), ciemiężca zielona (<i>Varatrum lobelianum</i>), mieczyk dachówkowaty (<i>Gladiolus imbricatus</i>), goryczuszka orzęsiona (<i>Gentianella ciliata</i>), kukulka szerokolistna (<i>Dactylorhiza majalis</i>), listera jajowata (<i>Listera ovata</i>), podkolan biały (<i>Platanthera bifolia</i>), storczyk męski (<i>Orchis mascula</i>), gółka długoostrogowa (<i>Gymnadenia conopsea</i>), storczyca kulista (<i>Traunsteinera globosa</i>)	uaktualnienie miejsc występowania celem objęcia stanowisk szczególną ochroną	monitoring miejsc występowania i liczebności stanowisk oraz wzmożony dozór terenu w celu zabezpieczenia istniejących populacji
4	siedliska przyrodnicze określone w załączniku I do dyrektywy Siedliskowej: 6230, 6510, 6520, 6430	nadzór stanu ich zachowania, przeciwdziałanie procesom sukcesyjnym w ekosystemach traw i łąk	monitoring stanu, kierunków i dynamiki przemian, koszenie lub ekstensywne wypas zbiorowisk łąkowych i muraw

B. Ochrona czynna gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunków	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	gatunki ptaków określone w załączniku I do dyrektywy Ptasiej; w szczególności: derkacz (<i>Crex crex</i>) oraz gatunki zwierząt określone w załączniku II do dyrektywy Siedliskowej	rozpoznanie w terenie celem objęcia ochroną miejsc ich występowania i rozrodu	monitoring miejsc występowania i liczebności poszczególnych gatunków, ograniczanie dostępu do miejsc rozrodu lub w ich bezpośrednie sąsiedztwo, wzmożony dozór terenu w celu ograniczenia płoszenia zwierząt
2	sowy - sóweczka (<i>Glaucidium passerinum</i>), w łochatka	zwiększenie ilości potencjalnych miejsc	wieszanie budek lęgowych (5 sztuk) po rozpoznaniu miejsc

	<i>(Aegolius funereus)</i>	łęgowych	występowania, czyszczenie starych budek
3	bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>)	zwiększenie ilości potencjalnych miejsc łęgowych	dostosowanie starych gniazd poprzez ich czyszczenie
4	popielicowate	rozpoznanie w terenie celem objęcia ochroną miejsc ich występowania i rozrodu, inwentaryzacja składu gatunkowego, zwiększenie ilości potencjalnych miejsc rozrodczych	monitoring miejsc występowania, wieszanie budek przeznaczonych dla popielicowatych na terenie całego Parku, ich kontrole i czyszczenie; inwentaryzacja poprzez prowadzenie odłowów - oznakowanie numeryczne, pobranie włosów i uwalnianie
5	nietoperze	rozpoznanie w terenie celem objęcia ochroną miejsc ich występowania; zarówno schronień zimowych i letnich (w tym miejsc rozrodu)	monitoring miejsc występowania i liczebności poszczególnych gatunków, ograniczanie dostępu do miejsc rozrodu lub w ich bezpośrednie sąsiedztwo, wzmożony dozór terenu w celu ograniczenia płoszenia zwierząt
		zwiększanie ilości potencjalnych schronień letnich (w tym miejsc rozrodu)	wieszanie budek (10 szt.) dla nietoperzy w drzewostanach Parku

OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ ŚCISŁĄ, CZYNNĄ ORAZ KRAJOBRAZOWĄ

Lp.	Rodzaj ochrony	Lokalizacja ¹⁾	Powierzchnia ogółem w ha
1	ochrona ścisła	1i, j, m, 2a-h, j, l, m, 7l-o, r, 15a, d, f, 16a-c, f-i, k, l, 17a, b, j, l, p, t, 18g, 19b, 20fx, gx, ix, 23a-c, m-o, z, ax, cx, 25f-j, 26g-i, 27a-d, 28d, 33b-f, h, 34a-h, j, 35a-d, g-w, 37a-k, 38d, f, 42h, 44n, p, r-t, 45d, 46c, 47d, f, 57b, c, 76a-n, 83a-d, g, bx, 88c, g-k, m-o, 103a-c, g, h, 111a, b, 112a, 132d-h, k, m, n, 133j, 134d, g, i-n, 135a-l, 136b, 137a-c, g, 138d, g, 139a, b, f, k, l, 140a-c	771,00
2	ochrona czynna	1c-h,k,l, 2i,k, 3a-h, 4a-p, 5c, 6a-i,k,l 7a-k,p,s-w,y 8a,h-l,n, 9b-i, 10a-i, 11a-j, 12a-o, 13a-p, 14b-h, 15b,c, 16j,m, 17f,g,h,r,w,x,ax,dx,gx, hx 18a-f,h,j,k-m, 19a,c,f-r, 20a-c,f,j,k,r,cx,jx 21b-l,n,o, 22a-g,i-k, 23d-i,l,p-t,x,y 24a-c, 25b-d,k,l, 26b-f, 28a-c,f, 29a-j, 30a-f,h,i-m,o 31a,b,d-h, 32a-f,h-l, 34i, 36a-f, 37l-n, 38a-c,g, 39a-i, 40a-d,g-i, 41a-l,n-w, 42a,c,f,g,j,k, 43a-m,o-t,y,z 44a,c,f,k,m 45a-c,f,g, 46a,b, d-h, 47a-c,g-m, 48a-h, 49a-c,f-h, 50a,b,d,g-j, 51b-f,h, 52b-h, 53a-h, 54a-g, 55a-f, 56a-f, 57a,d-g, 58a-f, 59a-f, 60a-g, 61a-f, 62a-k, 63a-m, 64a-g, 65a-l, 66a-n, 67a-i,k-n,p, 68a-g, 69a-j, 70c-k, 71a-c, 72a-g,j-l,n-x, 73a-g, 74a-j, 75a-l, 77a-j, 78a,c-h,p-fx, 79a-h, 80a,c,d,h, i,k,m-s, 81b-k,m,n,p, 82a-h, 83h,j,l-o,r-w,x,y,ax,cx,fx,gx, 84a,b,d-k, 85a-l, 86a,c-j, 87a-p,s,w-bx, 88a,b,d,l, 89a-r, 90a-h, 91a-k, 92a-h, 93a-f, 94a-c, 95a-n, 96a-o, 97a-p, 98a-d, 99a-n, 100a-ax, 101a-d, 102a-g, 103d,f, 104a-f, 105a-l, 106a-k, 107a-c,f-h,k,l,n, 108a,b,d-h, 109a-d,g, 110a-h,j-t, 111c-h, 112b-k, 113a-d,i-o,r-t, 114a-d, 115a-d, 116a,c-i,k-o, 117a,c,d,g-dx,gx-ix, 118a-r, 119a-t, 120a-h, 121a-d,g-o, 122a-p, 123a-d, 124a-k, 125a-i, 126a-n, 127a-l, 128a-t, 129a-j, 130a-n,s, 132a,c,l, 133a-f,h,i, 134a,c,f, 136a,c, 137h-j, 138a,c,f, 139c,d,h,i,m, 140d-p, 141ab-ax,dx, 142a-d, 143a,b,c,f,g, 144a-g, 145a-r, 146a-i,k-p,s-z, 147a-g, 148a,b,d-j, 149a-n, 150a-h, 151a-l, 152a-l,n-p, 153a-j	4944,77
3	ochrona krajobrazowa	1a,b,n, 5a,b,d,f, 5Aa-c, 6j, 7x,z, 8b-g,m, 8Aa,b, 9a, 9Aa,b, 14a, 15g, 16d, 17c,d,i,k,m-o,s,y,z,bx,cx,fx, 17Aa-g, 18i,n, 19d, 20d,l,m-p,s-bx,dx,hx,kx,lx, 20Aa-zx,ay-zy, 20Ba-zx,ay-ky, 20Ca-px, 20Da-h, 21a,m,p, 21Aa-c, 22h, 22Aa-r, 23j,k,w,bx,dx, 23Aa-m, 23Ba-s, 25a, 26a, 30g,n, 31c, 32g, 33a,g, 34k,l, 35f, 40f, 41m,x-z, 41Aa, 42b,d, 43n,w,x,ax, 43Aa, 44b,d,g-i,l,o, 44Aa-h, 49d, 50c,f, 51a,g,i, 52a,i, 61g-k, 62l,m, 67j,o, 68h, 70a,b, 72h,i,m, 78b,h-o, 78Aa, 79i,j, 80b,f,g,j,l, 81a,l,o,r, 83f,i,k,p,z,dx,hx, 83Aa-g, 84c, 85l,m, 86b, 87r, 88f, 89Aa, 99o, 100bx,cx, 103i,	624,30

		106l, 107d,i,j,m,o-s, 108c,i, 109f, 110i, 112l, 112Aa,b, 113f-h,p, 113Aa-hx, 116b,j, 117b,f,f,x, 121f,p-w, 128w-z,ax, 130o-r, 131a-c, 131Aa-m, 132b,i,j, 133g, 134b,h, 135Aa-n, 136d, 137d,f,k, 138b,h, 139g,j, 139Aa, 141bx-hx, 143d, 146j,r, 148c, 151m-dx, 152m, 154Aa-d, 155Aa, 156Aa, 157Aa-d, 158Aa, 159Aa-g, 160Aa,b, 161Aa-c, 162Aa,b	
4	Razem		6340,07

- 1) Podział na oddziały oznaczone liczbą oraz obwody ochronne podano zgodnie z mapą przeglądową Parku Narodowego Gór Stołowych, w skali 1:15.000, według stanu na 1.01.2010 r.
Podział na pododdziały oznaczone literą oraz obszary objęte ochroną częściową przyjęto zgodnie z mapą obszarów ochronnych Parku Narodowego Gór Stołowych, w skali 1:15.000, według stanu na 1.01.2010 r.
Mapy znajdują się w siedzibie Parku Narodowego Gór Stołowych w miejscowości Kudowa-Zdrój.

USTALENIE MIEJSC UDOSTĘPNIANYCH W CELACH NAUKOWYCH, EDUKACYJNYCH, KULTUROWYCH, TURYSTYCZNYCH, REKREACYJNYCH I SPORTOWYCH, Z PODANIEM SPOSOBÓW ICH UDOSTĘPNIANIA ORAZ MAKSYMALNEJ LICZBY OSÓB MOGĄCYCH PRZEBYWAĆ JEDNOCZEŚNIE W TYCH MIEJSCACH

A. Miejsca udostępniane w celach naukowych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹	Sposoby udostępniania ²	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	obszar całego Parku	na podstawie pisemnej zgody dyrektora Parku	71 osób

B. Miejsca udostępniane w celach edukacyjnych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Sposoby udostępniania	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	ośrodek edukacyjny w dyrekcji Parku oddział 151t	prowadzenie całorocznej działalności edukacyjnej (prelekcje, warsztaty, konferencje, wykłady), działalność wydawnicza, prowadzenie działalności na zewnątrz ośrodka	40 osób
2	Muzeum Żaby oddział 151t	czynne codziennie	20 osób
3	"Ścieżka Skalnej Rzeźby" na szlaku turystycznym Karłów - Radków oddziały: 15, 16, 2, 4, 19, 42, 41 17, 17A, 20A, 157A, 41A	zwiedzanie i edukacja	80 osób/km
4	ścieżka dydaktyczna "Niknąca łąka" pododdziały 57 a, b	zwiedzanie i edukacja	80 osób/km
5	ścieżka edukacyjna „Czynna ochrona ekosystemów Gór Stołowych”, oddziały 115, 116, 117, 118, 120, 121	zwiedzanie i edukacja	80 osób/km
6	Ścieżka dydaktyczna „Płazy” oddział 151 t, y, w, z, x, ax, bx, cx, gmina Kudowa Zdrój, ul. Słoneczna	zwiedzanie i edukacja	80 osób/km

C. Miejsca udostępniane w celach kulturowych

Miejsce udostępniane ¹⁾	Sposoby udostępniania	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
Krucza Kopa oddz. 145	turystyka piesza	100 osób

D. Miejsca udostępniane w celach turystycznych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Sposoby udostępniania	Maksymalna ilość osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Błędne Skąły oddziały: 116, 121	turystyka piesza	400 osób
2	Szczeliniec Wielki oddziały: 41, 42	turystyka piesza	500 osób
3	szlak czerwony: łączna długość 19,5 km w tym po asfalcie 2,5 km - teren całego Parku	turystyka piesza	80 osób
4	szlak zielony: łączna długość 38,0 km w tym po asfalcie 4,5 km - teren całego parku	turystyka piesza	80 osób
5	szlak żółty: łączna długość 22,0 km w tym po asfalcie 3,5 km - teren całego parku	turystyka piesza	80 osób
6	szlak niebieski: łączna długość 27,8 km w tym po asfalcie 3,6 km - teren całego parku	turystyka piesza	80 osób
7	szlak row erowy „Szczeliniec”: łączna długość 24 km – oznakowanie - kolor zielony - teren Obwód Ochronny Czerwona Woda, Szczeliniec	turystyka row erowa, narciarska trasa biegowa	40 osób
8	szlak row erowy „TGM”: długość w obszarze Parku 3,6 km – oznakowanie - kolor zielony: - teren Obwód Ochronny Bukowina	turystyka row erowa	40 osób
9	szlak row erowy „Rtyne-Karlów”: długość w obszarze parku 7,2 km – oznakowanie - kolor czerwony;	turystyka row erowa	40 osób

	- teren Obwód Ochronny Bukowina, Czerwona Woda		
10	szlak rowerowy łącznikowy, długość w obszarze parku 5,0 km – oznakowanie – kolor żółty - teren Obwód Ochronny Bukowina	turystyka rowerowa	40 osób
11	trasa rowerowa „Sciary” – biegnie drogami publicznymi w obszarze PNGS – długość w obszarze parku 13,5 km – kolor czerwony – teren Obwód Ochronny Szczeliniec	turystyka rowerowa	40 osób
12	parking w oddz. 62l,m – Obwód Ochronny Czerwona Woda (Hutniczy Most); parking w oddz. 50 f - Obwód Szczeliniec (Kształna Łąka), Parking w oddz. 133 g Obwód Ochronny Bukowina (polana YMCA)	miejsca do palenia ognisk i wyrobów tytoniowych, używania urządzeń do grillowania oraz źródeł światła o otwartym płomieniu	50 osób
13	wyznaczone piesze i rowerowe szlaki turystyczne na terenie Parku	wprowadzanie psów na otoku i w kagańcu	5 osób
14	wyznaczone szlaki narciarstwa biegowego na terenie Parku (kolory: czerwony, zielony, niebieski) – łączna długość do 35 km	turystyka narciarska (narciarstwo biegowe)	40 osób
15	wyznaczone miejsca postojów pojazdów na terenie Parku: parking w oddz. 148c – Obwód Ochronny Bukowina (Czerwona Skała); parking w oddz. 133g - Obwód Ochronny Bukowina (polana YMCA); parking w oddz. 116j – Obwód Ochronny Bukowina (parking przy Błędnych Skałach); parking w oddz. 121f – Obwód Ochronny Bukowina (teren byłej jednostki w ojskowej);	turystyka zmotoryzowana	1600 osób

	<p>parking w oddz. 106l,f 79b – Obwód Ochronny Czerwona Woda (Parking Lisia Przełęcz I i II);</p> <p>parking w oddz. 42g – Obwód Ochronny Szczeliniec – (Parking pod Szczelińcem);</p> <p>parking w oddz. 50f - Obwód Ochronny Szczeliniec (Kształna Łąka);</p> <p>parking w oddz. 31c – Obwód Ochronny Szczeliniec (Parking Droga nad Urwiskiem);</p> <p>parking w oddz. 35f – Obwód Ochronny Szczeliniec (Wodospady Pośny);</p> <p>parking w oddz. 62l,m - Obwód Ochronny Czerwona Woda (Hutniczy Most)</p>		
16	<p>wyznaczone miejsca prowadzenia obsługi ruchu turystycznego:</p> <p>trasa turystyczna w oddz. 116 – Obwód Ochronny Bukowina (parking przy Błędnym Skłach),</p> <p>obiekty związane z obsługą ruchu turystycznego (oddz. 121);</p> <p>parking w oddz. 121f – Obwód Ochronny Bukowina (teren byłej jednostki w ojskowej);</p> <p>parking w oddz. 133g - Obwód Ochronny Bukowina (polana YMCA);</p> <p>miejsce odpoczynku turystów pod Szczelińcem Wielkim – oddz. 41t – Obwód Ochronny Szczeliniec</p>	<p>turystyka piesza i zmotoryzowana</p>	1600 osób

E. Miejsca udostępniane w celach rekreacyjnych

L.p.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Sposoby udostępniania	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	obszar całego Parku z wyjątkiem: upraw leśnych do 4 m wysokości; ogrodzonych powierzchni leśnych; terenów ochrony ścisłej; oznaczonych ostoi zwierzyny; ogrodzonych stref ochrony; bezpośredniej ujść w ody	miejsca do zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części tj. jagód – owoców borówki brusznicy, czernicy, malin i jeżyn oraz grzybów jadalnych	20 osób
2	Szczeliniec Wielki – ściany południowo-wschodnie (od schodów wejściowych do południowego tarasu widokowego) – oddział 41h – Obwód Ochronny Szczeliniec; Narożnik – oddział 112a – Obwód Ochronny Czerwona Woda; Kopa Śmierci (od Narożnika do Trzmielowej Jamy) oddział 111a,b – Obwód Ochronny Czerwona Woda, Pod Starym Białym – oddział 106b,c, i – Obwód Ochronny Czerwona Woda, Radkowskie Skały (Baszty) – ściany masywu wzdłuż zielonego szlaku z wyłączeniem skałek ostańcowych na wierzchołku – oddział 13 – Obwód Ochronny Szczeliniec, Filary Skalne (od Stroczonego Zakrętu do Kamieniolołu) – w okresie od 15 lipca do 3 listopada – oddziały: 30b,f, 33b,c – Obwód Ochronny Szczeliniec	miejsca do wspinaczki w skałach piaskowcowych zgodnie z regulaminem obowiązującym w Parku (do zapoznania w dyrekcji Parku)	10 osób
3	Szczeliniec Wielki – ściany południowo-wschodnie (od schodów wejściowych do południowego tarasu) –	udostępnianie dla służb ratowniczych i mundurowych w celach szkoleniowych ²⁾	50 osób

	oddz. 41h oraz szlaki turystyczne na terenie całego Parku		
--	---	--	--

F. Miejsca udostępniane w celach sportowych

Miejsce udostępniane ¹⁾	Sposoby udostępniania	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
wyznaczone piesze i rowery szlaki turystyczne na terenie Parku – po każdorazowym uzyskaniu zgody Dyrektora Parku	organizacja zawodów sportowych ²⁾ : - międzynarodowy bieg Machov – Szczeliniec; - bieg narciarski im. F. Pabla; - mistrzostwa Polski w ratownictwie górskim; - puchar Parków Narodowych w narciarstwie wysokogórskim; - Maraton Gór Stołowych; - zawody Multi Sport Challenge; - Sztafeta Górską Doldy	80 osób

¹⁾ Podział na oddziały oznaczone liczbą oraz obwody ochronne podano zgodnie z mapą przeglądową Parku Narodowego Gór Stołowych, w skali 1:15 000, według stanu na 1.01.2010 r.

Podział na pododdziały oznaczone literą oraz obszary objęte ochroną częściową przyjęto zgodnie z mapą obszarów ochronnych Parku Narodowego Gór Stołowych, w skali 1:15 000, według stanu na 1.01.2010 r.

Mapy znajdują się w siedzibie Parku Narodowego Gór Stołowych w miejscowości Kudowa-Zdrój.

²⁾ Za zgodą dyrektora Parku - po otrzymaniu pozytywnej decyzji Ministra Środowiska w zakresie wynikającym z art.15. ust 3 ustawy o ochronie przyrody.

UZASADNIENIE

Zarządzenie Ministra Środowiska w sprawie zadań ochronnych jest wykonaniem uprawnień zawartego w art. 22 ust. 2 pkt 1 oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.). Zgodnie z tymi przepisami dla parków narodowych, dla których nie sporządzono planów ochrony, minister właściwy do spraw środowiska ustanawia w drodze zarządzenia zadania ochronne.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnątrznych i zewnętrznych oraz zakres zadań ochronnych zostały opracowane w formie tabelarycznych zestawień. W zestawieniach określono zagrożenia oraz sposoby i zakres prowadzenia zabiegów w ramach ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej z podaniem lokalizacji, ich rozmiarem (metry, hektary, kilometry, itp.) oraz określeniem ekosystemów, w których mają być wykonane. Dla wybranych gatunków roślin, zwierząt i grzybów określono rodzaj zadań ochronnych oraz sposób prowadzenia zabiegów w ramach ochrony czynnej i krajobrazowej.

Wprowadzony podział obszaru Parku na rodzaje ochrony oraz sposoby jego udostępniania dla celów naukowych, edukacyjnych, kulturowych, turystycznych, rekreacyjnych i sportowych opracowano w formie tabelarycznej. Określono również maksymalną liczbę osób mogących przebywać jednocześnie w określonym rejonie Parku, udostępnionym dla realizacji wskazanego celu.

W związku z występującymi zagrożeniami zabiegi wykonywane w ramach ochrony czynnej i krajobrazowej, zostały dostosowane do wymogu utrzymania trwałości ekosystemów, zachowania i odbudowy ich wzajemnych zależności w ramach biotopu. Zadania ochronne zaplanowane w ekosystemach leśnych, a zdefiniowane w załącznikach do niniejszego zarządzenia, są oparte wyłącznie na potrzebach hodowlanych (cel - przebudowa i stabilność ekosystemów) i ochronnych (cel - czas potrzebny do przebudowy), gdzie o zakresie zadań nie decydują względy ekonomiczne. Program przebudowy i renaturalizacji drzewostanów Parku realizowany jest praktycznie od momentu jego powstania tj. od 1993 r. Lite świerczyny stanowiące ok. 83% drzewostanów Parku, zastępowane są lasami o różnicowanym składzie gatunkowym, dostosowanym do warunków siedliskowych.

W załączniku nr 2, w rozdziale II, w zakresie dotyczącym sposobu ochrony czynnej, w ekosystemach leśnych na obszarach objętych ochroną czynną uzasadnienie uszczegółowiono:

1) w punkcie 1 - zabiegi pielęgnacyjne – hodowlane planowane w młodszych klasach wieku, obejmujące tzw. czyszczenia wczesne i późne oraz cięcia w II i III kl. wieku, poprzez rozluźnienie zwarcia, mają na celu poprawę struktury gatunkowej drzew odpowiadającej potencjalnym zbiorowiskom roślinnym, ich stabilizację i zwiększenie odporności na szkody od wiatru i okiści oraz zwiększenie dostępu światła dla gatunków wolniej rosnących w młodości (np. jodła pospolita, buk zwyczajny, klon jawor, lipa drobnolistna). Wycinane są głównie gatunki przedplonowe (modrzew, świerk, brzoza), których udział w drzewostanie na danym siedlisku powinien być mniejszy. Zaplanowano pozyskanie 834 m³ drewna – materiał ten (żerdzie, słupy) wykorzystywany jest, w dużej części, przez Park do budowy i remontów ogrodzeń;

Oddział	Klasa wieku	Planowana masa /gatunek (m ³)	Planowana masa ogółem (m ³)	Powierzchnia (ha)	Typ siedliskowy lasu	Zapasy/ha (m ³)	Zapasy na całej powierzchni (m ³)	Rodzaj cięć
2i	I			0,82	LMG			Czyszczenia wczesne
6a	I			3,74	LMG			Czyszczenia wczesne

7f	I			0,72	LMG			Czyszczenia wczesne
12b	I			0,67	LG			Czyszczenia wczesne
22b	I			0,85	LMG			Czyszczenia wczesne
62d	I			0,38	LMG			Czyszczenia wczesne
63m	I			1,15	LMG			Czyszczenia wczesne
75c	I			0,59	LMG			Czyszczenia wczesne
7g	I			0,22	LMG			Czyszczenia późne
118d	I			0,49	LMG			Czyszczenia późne
12g	II	Św /131 Md/65	196	3,52	LG	115	405	Cięcia rozluźniające
45b	III	Św /375 Md/99 Brz/60	534	9,96	LMG	360	3586	Cięcia rozluźniające
81d	III	Św /45	45	1,41	LMG	360	508	Cięcia rozluźniające
81i	III	Św /59	59	1,71	LMG	405	693	Cięcia rozluźniające
			834	26,23			5192	

2) w punkcie 2 - zabiegi obejmują selektywne usunięcie części drzew:

- w formie gniazd, na zaplanowanych powierzchniach, w celu zainicjowania naturalnych obsiewów wokół istniejących drzew gatunków pożądanых tj.: buk, jodła, jawor, jesion itd. lub w celu wyprzedzającego podsadzenia jodły i buka w drzewostanach, w których brak szans na obsiew naturalny,

- na całej powierzchni, w celu poprawy warunków wzrostu i rozwoju istniejącego młodego pokolenia.

Oddział	Klasa wieku	Plano- wana masa gatunek (m ³)	Plano- wana masa ogółem (m ³)	Pow ier- cznia (ha)	Typ siedlis- kowy lasu	Zapas/ha (m ³)	Zapas na całej pow ierz- chni (m ³)	Rodzaj cięć
11h	IV	Św /77 Brz/45	122	1,04	LG	550	572	Wyprzedzające/ inicjacja odnow ienia jodłowego
12a	IV	Św /204 Brz/73	277	1,94	LG	470	912	Popraw a w arunków rozwoju młodego pokole nia bukow ego
82c	IV	Św /50	50	0,7	LMG	410	287	Popraw a w arunków rozwoju młodego pokole nia bukow ego
8a	V	Św /306	306	7,29	LG	575	4192	Popraw a w arunków rozwoju młodego pokole nia bukow ego
82a	V	Św /74	74	0,78	LMG	525	410	Popraw a w arunków rozwoju młodego pokole nia bukow ośw ierkow ego

82h	V	Św /581	581	9,93	LMG	690	6852	Wyprzedzające/ inicjacja odnowienia jodłowego
24b	V	Św /345 Dg/49 Md/44	438	2,33	LMG	900	2097	Wyprzedzające/ inicjacja odnowienia jodłowego
45c	V	Md/18 Św /341 Brz/20	379	4,31	LMG	630	2715	Poprawa warunków rozwoju młodego pokolenia jodłowego
67m	V	Św /137	137	2,54	LMG	350	889	Wyprzedzające/ inicjacja odnowienia jodłowego
67g	V	Św /217	217	7,36	LMG	525	3864	Poprawa warunków rozwoju młodego pokolenia bukowego/jodłowego
68a	V	Św /810 So/90 Brz/13	913	10,98	LMG	496	5446	Poprawa warunków rozwoju młodego pokolenia/ inicjacja odnowienia naturalnego
89d	V	Św /79	79	9,06	LMG	271	2455	Wyprzedzające/ inicjacja odnowienia jodłowego/poprawa warunków rozwoju młodego pokolenia bukowoświerkowego
129g	V	Św /145	145	1,42	LMG	523	743	Wyprzedzające/ inicjacja odnowienia jodłowego
129c	V	Św /497 Brz/8 Md/17	522	3,87	LMG	513	1985	Wyprzedzające/ inicjacja odnowienia jodłowego/poprawa warunków rozwoju młodego pokolenia bukowego
142b	V	Św /493 Brz/28 Md/2	523	3,77	LMG	610	2300	Wyprzedzające/ inicjacja odnowienia jodłowego/poprawa warunków rozwoju młodego pokolenia bukowego
126f	V	Św /114 Brz/38 Md/21	173	1,56	LG	426	665	Poprawa warunków rozwoju młodego pokolenia bukowego
			4936	68,88			36384	

Zaplanowano pozyskanie 4936 m³ drewna, głównie świerkowego 4470 m³. Zabiegi te umożliwiają kształtowanie pod okapem drzewostanów warunków świetlnych odpowiednich dla naturalnego odnowienia lub dla w prowadzonych odnowień sztucznych. Ponadto, stosowanie różnych

rodzajów cięć dotyczy jedynie tych powierzchni Parku, na których brak jest odnowienia naturalnego, i które to tereny nie rokują, iż, bez ingerencji z zewnątrz, nastąpi pożądana poprawa w składzie gatunkowym drzewostanów. Jedynym kryterium prowadzenia cięć są potrzeby hodowlane związane z długoletnim procesem przebudowy drzewostanów Parku.

Pozostałe zabiegi pielęgnacyjno-hodowlane, wymienione w punkcie 2, związane są głównie z prowadzeniem przebudowy ekosystemów leśnych i dotyczą:

- zbioru nasion i szyszek lokalnych ekotypów drzew i krzewów w celu zachowania zasobów genetycznych miejscowych populacji drzew i krzewów. Główne kryteria wyboru gatunków i populacji drzew i krzewów do zbioru materiału rozmnożeniowego, to: rodzimność, zachowanie różnorodności genetycznej oraz dobór gatunków właściwych dla potencjalnych zbiorowisk roślinnych,

- prac szkółkarskich na podkapowych szkółkach Parku związanych z hodowlą sadzonek na potrzeby przebudowy drzewostanów Parku, restytucji rzadkich gatunków drzew i krzewów oraz uzupełniania sadu kolekcyjnego drzew owocowych tradycyjnych odmian. Hodowlane są jedynie sadzonki z nagim systemem korzeniowym. Szkółki zlokalizowano na różnej wysokości n.p.m., gdzie sadzonki rosną w warunkach jak najbardziej zbliżonych do warunków naturalnych w miejscu późniejszego sadzenia,

- ochrony odnowień poprzez składanie gałęzi pochodzących z cięć poza miejscami, gdzie już występuje odnowienie naturalne lub sztucznie w prowadzone,

- ręcznego wykaszania roślinności zielnej w odnowieniach w celu polepszenia warunków wzrostu sadzonek i ograniczenia konkurencji ze strony roślin zielnych i krzewów.

3) w punktach 3 i 4 - w zadaniach rocznych w 2011 r. przyjęto zasadę, że oprócz ochrony ścisłej i ochrony czynnej zachowawczej (13% pow. leśnej Parku) zaniechano cięć pozaplanowych (cięć przygodnych) w drzewostanach w wieku do 40 lat, w drzewostanach z małym udziałem świerka, a także tam gdzie istnieje cenne, przyszłościowe naturalne lub sztuczne odnowienie. Mając na uwadze priorytetowy cel funkcjonowania Parku, jakim jest ochrona przyrody oraz w związku z zewnętrznymi i wewnętrznymi warunkowaniami, w jakich funkcjonuje Park, wynikającymi z faktu, że:

- 83% powierzchni Parku stanowią ekosystemy, gdzie gatunkiem dominującym jest świerk (w większości monokultury),

- średni wiek drzewostanów jest bardzo wysoki,

- znaczny jest udział drzewostanów porolnych,

- granica Parku w 30 % jest granicą państwa,

- obszar Parku i otuliny jest mocno zurbanizowany (presja społeczna),

- na długich odcinkach granica leśna Parku tworzy wspólne kompleksy z lasami innych właścicieli głównie lasów państwowych,

wypracowano niżej określony sposób postępowania z drzewami opianowanymi przez kornika drukarza lub inne owady oraz pokłeskowe wywroty i złomy.

W dniu 20.05.2010 r., w oparciu o szczegółowe rozpoznanie terenowe i doświadczenia z lat poprzednich, ukazało się Zarządzenie nr 11/2010 Dyrektora PNGS w sprawie eliminacji zagrożeń dla środowiska przyrodniczego związanych z ograniczaniem populacji kornika drukarza w drzewostanach Parku. Oprócz obszarów ochrony ścisłej (771,00 ha) i obszarów objętych ochroną zachowawczą (675,18 ha), gdzie z założenia nie wykonuje się żadnych działań, wytypowano obszary (1229,11 ha), gdzie w celu uniknięcia negatywnego wpływu działań, związanych z ograniczaniem populacji kornika na środowisko, wstrzymano całkowicie pozyskanie, korowanie i zrywkę drewna. Miejsca takie są obserwowane i badane, by uzyskać jak najwięcej wiadomości na temat przebiegu gradacji kornika w tym specyficznym terenie. Obserwacji podlegają tam również zjawiska sukcesji i proces naturalnego odtwarzania się drzewostanów. Pozostałe tereny leśne Parku podzielono na:

- obszary (550,51 ha), gdzie okorowane drewno zasiedlone przez korniki pozostaje do mineralizacji w ekosystemie (całkowite lub częściowe wstrzymanie zrywki drewna),

- obszary stanowiące strefę buforową drzewostanów bez kornika pomiędzy lasami Parku, a lasami okolicznych nadleśnictw oraz miejsca gdzie należy ograniczyć populację drukarza

i powstrzymać jego rozprzestrzenianie się na drzewa ostaty do tej pory zdrowe. Tam stosowane są pułapki klasyczne, feromonowe i rotacyjne, a drzewa zasiedlone jest usuwane z lasu.

Największy nacisk w obszarach szczególnie zagrożonych, gdzie dopuszcza się wycinanie drzew, położony zostanie na efektywne wyznaczenie tzw. drzew trocinowych, w optymalnej fazie rozwoju kornika i zabezpieczenie drzewa, w reżimie czasowym gwarantującym ograniczenie gradacji. Drzewa tzw. spóźnione, już obite przez dzięcioły, często częściowo opuszczone przez korniki, a nadal zasiedlane przez drapieżców, pasożyty i patogeny kornika drukarza zwiększające opór środowiska, presję czynników naturalnego hamowania rozwoju gradacji, nie są wycinane. Pozostają one w ekosystemie pozwalając na utrzymanie bioróżnorodności oraz zróżnicowanie biotopu, poprzez stwarzanie w ich nowych mikrosiedliskach;

4) w punkcie 5 - zaplanowane czynności są niezbędne do zachowania zainicjowanej przebudowy drzewostanów i działań związanych z restytucją miejscowego ekotypu jodły pospolitej. Dotyczą głównie podkaplowych odnowień jodłowych, bukowych i jaworowych (głównie sztucznie wprowadzonych, ale także naturalnie powstałych) poprzez:

- zabezpieczanie upraw leśnych przed zgryzaniem i spalaniem ogrodzeniami z siatki leśnej,
- zabezpieczanie pojedynczych sadzonek i osobników pochodzących z naturalnego odnowienia poprzez osłony indywidualne z siatki,
- zabezpieczanie małych grup sadzonek rzadkich i pożądanych gatunków drzew poprzez niewielkie, 1 lub 2 rowowe ogrodzenia z siatki leśnej,
- zabezpieczanie młodego pokolenia drzew poprzez smarowanie środkami odstraszającymi i zniechęcającymi do zgryzania (repelenty) o działaniu smakowym i mechanicznym, niewpływającymi szkodliwie na środowisko.

W odniesieniu do załącznika nr 2, rozdział II „Sposoby ochrony czynnej na obszarach ochrony czynnej”, tabela C – „w ekosystemach wodnych” - zaplanowano ochronę i odtwarzanie zagrożonych siedlisk hydrogenicznym w Parku, poprzez ograniczenie nadmiernego odpływu wody, ograniczanie spływu po zboczach, usuwanie nąbów świerkowych i wykaszanie roślinności zielnej (oddz. 80). Działania te są kontynuacją zapoczątkowanego w 2010 r. projektu „Ochrona i odtwarzanie zagrożonych siedlisk hydrogenicznym w Sudetach Środkowych” realizowanego razem z Klubem Przyrodników. Jest to jednocześnie utrwalenie i rozwinięcie działań przeprowadzonych w przedsięwzięciu „Czynna ochrona mokradł i mała retencja w Sudetach” realizowanego w latach 2007-2009.

W nieleśnych ekosystemach lądowych (załącznik nr 2, rozdział II tabela B i rozdział III, tabela A) zaplanowano koszenie łąk i pastwisk z usuwaniem biomasy. Dokładnie określone przez botaników i co roku zmieniane fragmenty łąk pozostawiane są bez koszenia w celu umożliwienia obsiewu cennych gatunków roślin. Część łąk, ze względu na ich specyfikę, koszona jest ręcznie. Ponadto pielęgnowane będą stare i nowe sady tradycyjnych odmian drzew owocowych.

W przypadku chronionych gatunków roślin i zwierząt (załącznik nr 3):

- zaplanowano kontynuację projektu badawczego popielicowatych w ekosystemach Parku – prace będą polegały na monitorowaniu, znakowaniu (tatuowaniu) i pobieraniu kłosa do badań genetycznych. Badania takie pozwolą na lepsze poznanie i przez to właściwą ochronę tych rzadkich zwierząt, do tej pory słabo zbadanych na terenie Parku,
- planuje się zakup specjalistycznego detektora i inwentaryzację nietoperzy na terenie Parku, do tej pory również słabo rozpoznanych. Monitoring nietoperzy dostarczy nowych danych koniecznych do objęcia ich odpowiednią ochroną w przyszłym Planie Ochrony,
- rozmnażanie i wprowadzanie rojownika pospolitego (rozdział II, tabela A, pkt. 3) przeprowadzone zostanie tylko po uzyskaniu stosownych pozwoleń. Działania te pomogą w ochronie, zachowaniu i zwiększeniu liczebności osobników tego chronionego i rzadkiego gatunku,
- usuwane będą z terenu Parku gatunki roślin inwazyjnych (rozdział II i III, tabela A, pkt. 1).

W odniesieniu do infrastruktury turystycznej (załącznik nr 2, rozdział I pkt.1 oraz rozdział II tabela D i rozdział III, tabela B, pkt. 1):

- zaplanowano przede wszystkim kompleksową wymianę lub remont i ujednolicenie oznakowań, drogowskazów, wiat turystycznych, tablic edukacyjnych i informacyjnych, kładek, pomostów i miejsc odpoczynku z zachowaniem stylu charakterystycznego dla regionu Gór Stołowych,
- planuje się również stworzenie nowej ścieżki edukacyjnej podkreślającej i przystępnie wyjaśniającej walory geologiczne Parku (opis merytoryczny już został przygotowany),
- w ramach wspólnego projektu „Widoki bez granic” z Gminą Radków (partner wiodący) zaplanowano remont i częściową wymianę wyposażenia tras turystycznych na Szczelińcu Wielkim oraz udostępnienie dodatkowego tarasu w idokowego przy schronisku turystycznym,
- w miarę posiadanych środków własnych Parku i w przypadku przyznania środków z funduszy zewnętrznych planowane jest zagospodarowanie obiektów powojkowych w rejonie Błędnych Skał (parking, toalety), budowa budynku Strzechy Edukacyjnej z parkingiem w Karłowie oraz remont i przebudowa Muzeum Żaby na obiekt nowoczesny, interaktywny i w pełni spełniający oczekiwania odwiedzających.

Wykonanie zadań ochronnych przyczyni się nie tylko do zachowania walorów przyrodniczo-krajobrazowych, odtworzenia zniekształconych i zanikłych ogniw rodzimej przyrody, ale również do utrzymania w należytym stanie infrastruktury, jaką dysponuje Park.

Projekt zadań ochronnych uzyskał pozytywną opinię Rady Naukowej Parku.

Odniesiono się do uwag wniesionych w trakcie uzgodnień wewnętrznych przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska dotyczących obszarów Natura 2000,- zadania ochronne zawarte w zarządzeniu, przyczynią się do zachowania i poprawy kondycji siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotem ochrony w Specjalnym Obszarze Ochrony Siedlisk Natura 2000 (PLH020004-Góry Stołowe) oraz w Obszarze Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 (PLB020006-Góry Stołowe), których teren pokrywa się częściowo z obszarem Parku.

Przepisy zarządzenia nie mają wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, jak również na sytuację i rozwój regionalny.

Poszczególne zadania ochronne realizowane będą przez miejscową ludność, co przyczyni się do ograniczenia lokalnego bezrobocia.

Wejście w życie zarządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa oraz nie będzie miało bezpośredniego wpływu na budżety lokalnych jednostek samorządu terytorialnego. W sposób pośredni będzie miało natomiast wpływ na promocje gmin, na obszarze których park narodowy został utworzony, powodując zwiększenie ruchu turystycznego, a tym samym dodatkowe dochody ze świadczonych usług turystycznych.

Zagadnienia regulowane przedmiotowym zarządzeniem nie mają odzwierciedlenia w prawodawstwie Unii Europejskiej, a więc zarządzenie to nie podlega ocenie, co do jego zgodności z prawem Unii Europejskiej.